

“ETF ฉบับเข้าใจง่าย คู่มือเริ่มต้นลงทุนแบบมืออาชีพ สำหรับนักลงทุนยุคใหม่”

อรรถนันท์ ปิยะเศรษฐ์

ผู้อำนวยการอาวุโส หัวหน้าฝ่าย Structured Products และฝ่ายหลักทรัพย์ต่างประเทศ

บริษัทหลักทรัพย์ บัวหลวง จำกัด (มหาชน)

หากย้อนกลับไปในเมื่อ 20 - 30 ปีก่อน การเริ่มต้นลงทุนในตลาดหุ้นอาจเป็นเรื่องที่ดูซับซ้อนสำหรับคนจำนวนมาก นักลงทุนมือใหม่ต้องเผชิญกับคำถามมากมาย ตั้งแต่จะเลือกหุ้นตัวไหนดี จะอ่านงบการเงินอย่างไร หรือควรติดตามข่าวสารอะไรบ้างเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีเครื่องมือการลงทุนชนิดหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในนวัตกรรมด้านการลงทุนที่เติบโตเร็วที่สุดของโลก ทั้งในกลุ่มนักลงทุนรายย่อย นักลงทุนสถาบัน รวมถึงผู้จัดการกองทุนมืออาชีพ คือ "ETF" หรือ Exchange Traded Fund เนื่องจาก ETF สามารถผสมผสานข้อดีของ "กองทุนรวม" และ "การซื้อขายหุ้น" เข้าไว้ด้วยกัน ทำให้นักลงทุนสามารถเข้าถึงการลงทุนที่มีการกระจายความเสี่ยง มีต้นทุนค่อนข้างต่ำ และซื้อขายได้อย่างสะดวกผ่านตลาดหลักทรัพย์ จึงถือเป็นเครื่องมือการลงทุนที่ช่วยลดความซับซ้อนและเปิดโอกาสให้นักลงทุนเข้าถึงตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทความนี้จะชวนทำความเข้าใจ ETF ตั้งแต่พื้นฐาน ไปจนถึงบทบาทของ ETF ในการจัดพอร์ตการลงทุนยุคใหม่ รวมถึงพัฒนาการของผลิตภัณฑ์ที่ต่อยอดจาก ETF อย่าง Leveraged & Inverse ETF หรือ L&I ETF ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับนักลงทุนที่ต้องการเพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารกลยุทธ์การลงทุน

ทำความรู้จัก ETF ทำไมจึงเป็นนวัตกรรมการลงทุนที่ได้รับความนิยมทั่วโลก

ETF (Exchange Traded Fund) คือ กองทุนรวมประเภทหนึ่งที่มีนโยบายลงทุนให้ผลตอบแทนใกล้เคียงกับดัชนีอ้างอิงหรือสินทรัพย์อ้างอิง โดยหน่วยลงทุนของ ETF จะจดทะเบียนและซื้อขายผ่านตลาดหลักทรัพย์เหมือนกับหุ้นสามัญ นักลงทุนจึงสามารถส่งคำสั่งซื้อขายได้ตลอดเวลาที่ตลาดหลักทรัพย์เปิดทำการ โดยหัวใจสำคัญของ ETF คือการเปิดโอกาสให้นักลงทุนสามารถลงทุนในสินทรัพย์จำนวนมากได้ภายในธุรกรรมเดียว เช่น หาก ETF อ้างอิงดัชนี SET50 นักลงทุนก็จะได้รับผลตอบแทนที่เคลื่อนไหวใกล้เคียงกับภาพรวมของดัชนี SET50 แทนที่จะต้องเลือกซื้อหุ้นรายตัว 50 บริษัทและต้องคอยซื้อขายเพื่อปรับน้ำหนักการลงทุนในหุ้นแต่ละตัวให้ใกล้เคียงกับดัชนี SET50 ซึ่งเป็นเรื่องที่ปฏิบัติจริงได้ยากสำหรับนักลงทุนรายบุคคล

ในระดับโลก ETF ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากตอบโจทย์การลงทุนในหลายมิติ ทั้งด้านต้นทุน ความโปร่งใส และความสะดวกในการเข้าถึงสินทรัพย์ทั่วโลก นอกจากนี้ ETF ยังมีความหลากหลายมากขึ้นตามพัฒนาการของตลาดทุน เช่น ETF ที่ลงทุนในหุ้นตามภูมิภาค ประเทศ อุตสาหกรรมเฉพาะ ธีมการลงทุน พันธบัตร สินค้าโภคภัณฑ์ หรือสินทรัพย์ทางเลือกอื่น ๆ ทำให้นักลงทุนสามารถออกแบบพอร์ตการลงทุนให้สอดคล้องกับเป้าหมายและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

สรุปอย่างง่าย ๆ คือ หากนักลงทุนซื้อหุ้นรายตัว นักลงทุนกำลังเลือกลงทุนในบริษัทใดบริษัทหนึ่ง แต่หากลงทุนผ่าน ETF นักลงทุนกำลังลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์จำนวนมากพร้อมกันภายใต้ธุรกรรมเดียว

ETF เหมาะกับใครบ้าง

แม้ ETF จะถูกมองว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมในระดับสากล แต่ความเหมาะสมในการลงทุนยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และระดับความเสี่ยงของนักลงทุนแต่ละกลุ่ม ในส่วนนี้จะขอแบ่งนักลงทุนออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ๆ

กลุ่มแรก คือ ผู้เริ่มต้นลงทุน เนื่องจาก ETF มีความหลากหลายของสินทรัพย์อ้างอิงและช่วยลดความซับซ้อนในการคัดเลือกหลักทรัพย์รายตัว นักลงทุนสามารถเริ่มสร้างพอร์ตด้วยการลงทุนผ่านกองทุนเพียงกองเดียว ซึ่งมีการกระจายการลงทุนในสินทรัพย์หลายรายการ ซื้อขายได้เรียลไทม์ผ่านตลาดหลักทรัพย์ จึงเป็นเครื่องมือการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ มีความหลากหลาย และนักลงทุนมือใหม่สามารถเข้าถึงได้

กลุ่มที่สอง คือ ผู้ที่ต้องการกระจายความเสี่ยง เพราะ ETF หลายประเภทอ้างอิงดัชนีที่ประกอบด้วยหลักทรัพย์จำนวนมาก จึงช่วยลดผลกระทบจากความผันผวนของหลักทรัพย์รายตัวได้อย่างมีนัยสำคัญ

กลุ่มที่สาม คือ ผู้ที่ต้องการลงทุนในตลาดต่างประเทศหรือสินทรัพย์เฉพาะด้าน โดยไม่จำเป็นต้องเปิดบัญชีลงทุนในต่างประเทศหรือบริหารจัดการสินทรัพย์หลายประเภทด้วยตนเอง

ขณะเดียวกัน แม้นักลงทุนที่มีประสบการณ์ก็สามารถใช้ ETF เป็นเครื่องมือในการปรับสัดส่วนพอร์ตการบริหารสภาพคล่อง หรือใช้ประกอบกลยุทธ์การลงทุนระยะสั้นและระยะยาว เนื่องจากสามารถซื้อขายได้ตลอดเวลาที่ตลาดหลักทรัพย์เปิดทำการเช่นเดียวกับหุ้นสามัญ

อย่างไรก็ตาม การเลือก ETF ควรพิจารณานโยบายการลงทุน ดัชนีอ้างอิง ระดับความเสี่ยง สภาพคล่อง และค่าใช้จ่ายของกองทุน เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการลงทุนของแต่ละบุคคล

จุดเด่นของ ETF ที่นักลงทุนควรรู้

หนึ่งในจุดเด่นสำคัญของ ETF คือ การกระจายความเสี่ยง นักลงทุนสามารถลงทุนในหลักทรัพย์จำนวนมากผ่านการซื้อหน่วยลงทุนเพียงครั้งเดียว ช่วยลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาหุ้นหรือสินทรัพย์เพียงรายการเดียว อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ ต้นทุนการบริหารจัดการที่มักอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกองทุนรวม ทำให้ ETF เป็นเครื่องมือที่จะซื้อขายระยะสั้นก็ได้เนื่องจากจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เช่นเดียวกับหุ้นสามัญ หรือจะถือยาวก็สามารถทำได้ด้วยต้นทุนการถือครองที่ค่อนข้างต่ำ

ETF ถือเป็นเครื่องมือที่มีความโปร่งใส เพราะนักลงทุนสามารถศึกษานโยบายการลงทุน ดัชนีอ้างอิง และองค์ประกอบของพอร์ตได้อย่างชัดเจน ทำให้เข้าใจได้ว่ากองทุนลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใด โดยในด้านสภาพคล่อง นักลงทุนสามารถซื้อขาย ETF ผ่านตลาดหลักทรัพย์ได้ในระหว่างวัน โดยราคาจะเปลี่ยนแปลงตามอุปสงค์ อุปทาน และมูลค่าของสินทรัพย์อ้างอิง แตกต่างจากกองทุนรวมทั่วไปที่มักซื้อขายตามมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (NAV) ณ สิ้นวัน

นอกจากนี้ ETF ยังช่วยให้นักลงทุนเข้าถึงโอกาสการลงทุนในสินทรัพย์หรือภูมิภาคต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ทั้งตลาดหุ้นไทย ตลาดหุ้นต่างประเทศ ทองคำ หรือสินทรัพย์ทางเลือกอื่น โดยไม่จำเป็นต้องลงทุนในแต่ละสินทรัพย์โดยตรง

ทั้งนี้ ETF แต่ละประเภทมีจุดเด่นและเหมาะกับนักลงทุนที่มีเป้าหมายทางการเงินแตกต่างกัน การเลือกลงทุนจึงควรพิจารณาจากระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และวัตถุประสงค์ทางการเงินเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น Global ETF จะเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการกระจายการลงทุนไปยังตลาดต่างประเทศ เพื่อลดการกระจุกตัวของความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสรับผลตอบแทนจากเศรษฐกิจโลก Bond ETF เหมาะกับนักลงทุนที่เน้นความมั่นคง ต้องการลดความผันผวนของพอร์ต และคาดหวังผลตอบแทนที่สม่ำเสมอมากกว่าการเติบโตในระดับสูง Commodity ETF เหมาะสำหรับนักลงทุนที่ต้องการกระจายความเสี่ยงของพอร์ต และมองหาโอกาสจากการลงทุนในสินค้าโภคภัณฑ์ เช่น ทองคำ น้ำมัน หรือโลหะ ซึ่งมัก

ได้รับความสนใจในช่วงที่เงินเฟ้อหรือความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ส่วน Sector ETF เหมาะกับนักลงทุนที่มีมุมมองเชิงบวกต่ออุตสาหกรรมเฉพาะ เช่น เทคโนโลยี สุขภาพ หรือพลังงาน และสามารถรับความผันผวนได้มากกว่าตลาดโดยรวม เป็นต้น ดังนั้นการเลือกประเภท ETF ที่เหมาะสมควรสอดคล้องกับเป้าหมายการลงทุน ระยะเวลาการลงทุน และระดับความเสี่ยงที่นักลงทุนยอมรับได้ เพื่อช่วยสร้างพอร์ตการลงทุนที่มีประสิทธิภาพในระยะยาว

อย่างไรก็ดีแม้ ETF จะมีข้อดีหลายประการ แต่นักลงทุนควรตระหนักว่ามูลค่าการลงทุนสามารถปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์อ้างอิง จึงควรศึกษาความเสี่ยงของแต่ละกองทุนก่อนตัดสินใจลงทุน

Step-by-Step เริ่มลงทุน ETF สำหรับมือใหม่

การเริ่มลงทุนใน ETF ไม่ได้มีความซับซ้อนมากนัก แต่การเตรียมความพร้อมก่อนลงทุนจะช่วยให้สามารถวางแผนการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนแรก คือ กำหนดเป้าหมายการลงทุน เช่น หากต้องการลงทุนเพื่อสะสมความมั่งคั่งในระยะยาว การออมเพื่อเกษียณ หรือการกระจายการลงทุนไปยังสินทรัพย์ต่างประเทศ เพราะเป้าหมายที่แตกต่างกันอาจเหมาะกับ ETF คนละประเภท

ขั้นตอนถัดมา คือ ศึกษานโยบายการลงทุนของ ETF แต่ละกองทุน ไม่ว่าจะเป็นสินทรัพย์ที่ลงทุน ดัชนีอ้างอิง ความเสี่ยง ค่าธรรมเนียม และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ซึ่งแม้ผลตอบแทนในอดีตจะไม่สามารถรับประกันผลตอบแทนในอนาคต แต่ก็ยังเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาได้

เมื่อเลือก ETF ที่เหมาะสมแล้ว นักลงทุนสามารถซื้อขายผ่านบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ โดยใช้วิธีส่งคำสั่งซื้อขายเช่นเดียวกับหุ้นสามัญ หลังจากเริ่มลงทุนแล้ว นักลงทุนควรหมั่นติดตามผลการลงทุนเป็นระยะ รวมถึงพิจารณาปรับสัดส่วนพอร์ตเมื่อเป้าหมายการลงทุนหรือภาวะตลาดเปลี่ยนแปลง เพื่อให้พอร์ตยังคงสอดคล้องกับแผนการลงทุนที่วางไว้ตามเป้าหมายการลงทุนอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการกระจายความเสี่ยงอย่างเหมาะสมและการมีวินัยในการลงทุน ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการบรรลุเป้าหมายทางการเงินในระยะยาว

ETF ในฐานะ "Core Portfolio" ของนักลงทุนยุคใหม่

แนวคิดการจัดพอร์ตการลงทุนในปัจจุบันมักแบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ Core Portfolio และ Satellite Portfolio โดย Core Portfolio คือส่วนหลักของพอร์ตที่มุ่งสร้างผลตอบแทนระยะยาวภายใต้ระดับความเสี่ยงที่เหมาะสม ขณะที่ Satellite Portfolio เป็นส่วนที่ใช้เพิ่มโอกาสสร้างผลตอบแทนจากธีมการลงทุนหรือกลยุทธ์เฉพาะ

ETF มักได้รับการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้าง Core Portfolio อย่างแพร่หลาย เนื่องจากสามารถสะท้อนภาพรวมของตลาดหรือสินทรัพย์ขนาดใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีการกระจายความเสี่ยงในตัวเองและมีต้นทุนการลงทุนที่ค่อนข้างต่ำ เมื่อใช้ ETF เป็นแกนหลักของพอร์ต นักลงทุนสามารถเสริมการลงทุนในสินทรัพย์เฉพาะด้านหรือธีมที่สนใจเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนโครงสร้างพอร์ตทั้งหมด

แนวทางดังกล่าวจะช่วยให้การบริหารพอร์ตมีความเป็นระบบมากขึ้น ลดการตัดสินใจจากความผันผวนระยะสั้นของตลาด และสนับสนุนการลงทุนระยะยาวตามเป้าหมายทางการเงิน

จาก ETF สู่ L&I ETF ทางเลือกสำหรับผู้ต้องการเพิ่มพลังเงินทุน

เมื่อ ETF ได้รับความนิยมมากขึ้น ตลาดทุนทั่วโลกจึงมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์การลงทุนที่หลากหลายเพื่อตอบสนองโจทย์นักลงทุนที่มีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน หนึ่งในนั้นคือ Leveraged & Inverse ETF หรือ L&I ETF

Leveraged ETF เป็น ETF ที่มีเป้าหมายสร้างผลตอบแทนรายวันให้มากกว่าการเคลื่อนไหวของดัชนีอ้างอิงตามอัตราทดที่กำหนด ขณะที่ Inverse ETF มีเป้าหมายสร้างผลตอบแทนรายวันที่เคลื่อนไหวในทิศทางตรงกันข้ามกับดัชนีอ้างอิง ผลิตภัณฑ์นี้เปิดโอกาสให้นักลงทุนสามารถนำไปใช้ในกลยุทธ์การลงทุนที่หลากหลาย เช่น การคาดการณ์ทิศทางตลาดในระยะสั้น การบริหารความเสี่ยงของพอร์ต หรือการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เงินลงทุนภายใต้เงื่อนไขของผลิตภัณฑ์

อย่างไรก็ดี สิ่งสำคัญที่นักลงทุนควรทำความเข้าใจคือ L&I ETF ได้รับการออกแบบให้มีเป้าหมายผลตอบแทน "รายวัน" (Daily Performance) ไม่ใช่ผลตอบแทนสะสมในระยะยาว ผลตอบแทนที่เกิดขึ้นเมื่อถือครองหลายวันอาจแตกต่างจากอัตราทดที่ระบุ เนื่องจากผลของการคำนวณผลตอบแทนแบบทบต้นและการปรับสมดุลพอร์ตในแต่ละวัน นอกจากนี้ความผันผวนของ L&I ETF จะสูงกว่า ETF ทั่วไป จึงอาจไม่เหมาะกับนักลงทุนทุกประเภท นักลงทุนควรศึกษารายละเอียดของผลิตภัณฑ์ รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และประเมินความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงที่ตนเองยอมรับได้ก่อนตัดสินใจลงทุน

ท้ายที่สุด ไม่ว่าจะเป็น ETF หรือ L&I ETF ผลิตภัณฑ์ทั้งสองต่างเป็นเครื่องมือทางการเงินที่มีบทบาทแตกต่างกัน การเลือกใช้ควรพิจารณาจากวัตถุประสงค์การลงทุน ระยะเวลาการถือครอง และความเข้าใจในลักษณะของผลิตภัณฑ์ มากกว่าการมุ่งหวังผลตอบแทนเพียงอย่างเดียว

การเรียนรู้และทำความเข้าใจคุณลักษณะของเครื่องมือการลงทุนแต่ละประเภท จะช่วยให้นักลงทุนสามารถวางแผนการลงทุนได้อย่างเหมาะสม มีวินัย และสร้างพอร์ตการลงทุนที่สอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ